

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirdetésnél olcsóbb. Nyit-
tór sor 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A megyei nőipar-kiállítás megnyitása.

asárnap reggel szép nap virradt Zomborra. A város és megye értelmisége közül nagy számban áramlott a közönség a városháza termeiben rendezett iparkiállítás megnyitására.

Kilenc órakor érkezett meg a Méltóságos védnök Sándor Béláné, Jankovich Aurél, Baja és Szabadka városok főispánjának karján, fényes elő-

kelő kísérettel, a megte t terembe és midőn éljenzés közepette elfoglalta székét, dr. Margalits Ede, a kiállítás titkája és lelke, a következő, feszült figyelemmel hallgatott, helyenkint megéljenzett beszédet tartotta:

Méltóságos kiállítási védnök! Nagyságos elnökök! Milyen tiszteit közönség!

A zombori jótékony magyar nőegylet folyó évi február hó 4-én tartott közgyűlésén indítványomra azt határozta el, hogy bácskai női kézműipar kiállítását fog rendezni. A március 1-én általam kibocsátott s az egylet által elfogadott program szerint a kitűzött cél az volt, hogy e megyei kiállítás a női kézműipar minden néven nevezendő ágát a legigénytelenebb harisnya kötéstől, a legművészibb himzésig, a varrás, fonnás, szövés, lombfűrészelés, forgácmunka, faragványok stb. legcsekélyebb produktumától a legművészibb remek tárgyig — felölelve, Bács-Bodrogh megye területén a női kézműipar terén mai fejlettségi állapotáról tanulságos tájékoztatást nyújtson: célba vett eredménye pedig ez uton az egyes ágakban elért sikert közkinccsé tenni, a mennyiben a kiállított mű mintaként fog hatni, tájékoztatást nyújtva és izlést nemessítve a szemlélőben, a más ágakban esetleg jelentkező hiányok vagy hátramaradottság pedig közmegebeszélés és nyilvános megbirálás tárgyát képezvén, könnyen és gyorsan lesznek orvosolhatók. Végre, minthogy sokan kézimunkájukból tartják fenn magukat, mindenkinek tér nyílik ügyességét bemutatni, munkássága árát köztudomásra hozni: így a női kézműipar terén a kereslet helyes tájékoztatást nyer, a kínálat pedig e kiállításon kellő tájékoztatást fog nyújtani, más szóval: kinek valami női kézimunkára szüksége van, tudni fogja ki, hol, hogyan és mennyiért fogja azt neki elkészíteni.

A mozgalom az egész megyében megindult és számtalan gyengéd női kéz tevékeny közreműködése megteremtette e kiállítást, mely most egész gazdagságában szemünk előtt feltárul; hogy mennyiben felel meg művünk a kitűzött célnak, annak megítélését nyugodt lélekkel a mélyen tisztelt közönségre bizzuk. Bácskai megye 54 városa és községe vesz részt benne, a kiállítók száma 1650, a kiállított tárgyaké pedig 4651; a szerény eszközökkel megindított tárlat Zombor szabad királyi város városházának egész első emeleti homlokzatát foglalja el, de ha a tárgyak elhelyezésében nem takarékoskodtunk volna a térrel, ha azokat egész pompájukban és terjedelmükben állítottuk volna közszemlére, ez óriási épület valamennyi helyisége megtelt volna.

E fényes eredmény létrehozásában az érdem oroszlánrésze Bácskai megye első hölgyét, a kiállításnak lelkes, tette kész védnökét, Sándor Lujza főispáné öméltóságát illeti — kinek szíves közreműködése adta meg a kiállításnak megyei jellegét — valamint Esztergály Borbála öngyűlöletét, a zombori jótékony magyar nőegylet fáradhatlan és buzgó elnökét, kinek hajlott korával aránytalanságban álló tevékenysége és buzgalma szinte bámulatos: a kiállítást rendező zombori jótékony magyar nőegylet bizottságait és tagjait pedig, valamint a megyei kiállítókat saját itt szemlélhető, részben hasznos, részben remek, részben hasznos és remek munkái dicsérik. Legyen szabad még ez alkalommal a hálás köszönetnek mélyen átértett szavaival megem-

lékezniem azokról is, kik bár e mű rendezésében közvetlenül nem vettek részt, de közvetve annak sikerét nemcsak előmozdították, hanem lehetővé is tették. Bácskai megye méltán népszerű derék főispánja Sándor Béla ö méltósága kieszközölte kiállításunk számára a magas ipar- és kereskedelmi magyar kir. miniszterium támogatását, minnek folytán azon kedvező helyzetbe jutottunk, hogy a kiválóbb munkákat jutalmakkal kitüntethetjük; a városi tanács, illetőleg a tekintetes polgármester ur páratlan szívességgel rendelkezésünkre bocsátotta a városháza épületében mindazon helyiségeket, a melyeket csak lehetett — Dötzer műépítész ur pedig díjtalanul volt kegyes a kiállítási helyiségek állványainak tervrajzát elkészíteni és annak keresztülvitelét vezetni.

Midőn a kiállítást rendező zombori jótékony magyar nőegylet nevében tisztelettel üdvözlém mindazon magas vendégeket és mélyen tisztelt hölgyeket s urakat, kik kiállításunk megnyitó ünnepélyén megjelenésükkel megtisztelni szívesek voltak, tekintettel arra, hogy mi a rendezésben kimerültünk, átadom a szót annak, aki ékeesebben és érthetőbben tud szólni nálamnál, magának e kiállításnak; beszéljen az önmagáért önmagáról. Mi nyugodt lélekkel várjuk a mélyen tisztelt megyei és hazai közönség ítéletét, mert kevés erővel, kevés eszközzel minden lehető véghezvitünk. Midőn Bácskai megye lelkes hölgyeit itt saját munkakörükben oly sikeresen fellépni látjuk, az érdemnek nyújtjuk az elismerés jól kiérdemelt koszorúját, midőn szívvel lélekkel kiáltjuk, éljenek azok, kik Bácskai megyében a hazát s a hazában főképp Bácskai megyét szeretik, éljenek a nap hősei, Bácskai megye lelkes hölgyei!

A kiállítás meglepett mindenkit, úgy terjedelemben, mint tartalmában; sőt számosan állítják, akik tavall Budapesten hasonló országos kiállítást láttak, hogy aránylag méltán sorozható amaz mellé.

A részletes ismertetés bővebb, beható tanulmányt föltételezve, azt a jövő alkalomra halasztjuk.

Együttal megemlítjük, hogy a tárgyak f. hó 9-ig lesznek közszemlére kitéve és nagyon helyesen tennék a közelebbi községek érdekelteit, ha a hét valamelyik napján megtekintésére beérkeznek Zomborra.

Gimnázium és közönség.

Társadalmi életünk félszűzességétől hemzseg. Következésményei ezek azon helytelenül polgárjogot nyert eljárásnak, mely szerint még az ugynevezett értelmiség is inkább pillanatnyi benyomások, mint higgadt ítélkedés után; inkább rokon- és ellenszenvet hangolása szerint, mintsem a megfajtságra váró tétel indokainak eredményeihez képest határoz. Ilyen kérdés a többi sok között a középiskolák kérdése.

Az élethálára vívott kenyércsatában, egyetlen jelszó harsogja át nyilvános életünket, ez a jelszó: kényelmes egzisztencia. Ehhez minden embernek joga van ugyan, de viszont kötelessége neki ezt önértékesítés által vívni ki.

Ennek nálunk a közönség maiglan ugyszólván csak egy útját ismeri, a gimnázium végzetést. Nem csoda hát, ha hivatott és hivatlan odasereglik.

Csak az a baj, hogy céljukkal eszközeik nincsenek arányban.

A paraszt és mesterember érezvén a megélhetés terveit, azt mondja: akármilyen lesz a fiam, csak az ne legyen, ami én vagyok.

Ez annyit tesz más szóval: gimnáziumba vele!

Az ur és urféle elszörnyűködve néz arra, aki kereskedőnek vagy iparosnak szánja az ő — már hogy az ő — fiát.

Ez is gimnáziumnak van predesztinálva!

No már ha ilyen a kor áramlata, azt egy ilyen árku gyenge papirossal megállítani, föl-

tartóztatni akarni: áldatlan dónkizsottó harc lenne.

Tehát itt nem erről, hanem arról a nem természetes és így minden esetben elhárítható két akadályról beszélünk, mely a tehetség- és hivatás-hiányon kívül nagyban bénítja a középiskolák jósikerét.

Ezek elsége: a szülők és helyetteseik egykedvűsége, indolenciája. Soha a gyerek iskolai viselt dolgai után nem néznek; otthon helyes szigorral kordában nem tartják; maguk viszik olyan helyekre, ahová akármikor kezd, mindig korán kezd járni az ember; tesznek, beszélnek előttük nem nekik való dolgokat; istent, templomot, vallást, csak visszajárul emlegetik előttük.

Nálunk ez a normális állapot, ez a szabály; a néhány kivétel azt csak megerősíti.

A másik hiba nem annyira a nevelésre, mint inkább a tanulásra, magukra a tantárgyakra vonatkozik.

Es e jelenség, tekintve, hogy korunk realitásnak szereti magát címezni, annál inkább különös, mert azt elismeri mindenki, hogy az ismeretek összege teszi ki a tudást, és a tanulmányi pályára szánt fiúnak a tudás az ő kapitálisa.

Ez a hiba pedig: a fenálló tanrendszer szántszándékos népszerűtlensége, ócsárlása.

Pedig ez a mai tanrendszer hosszú szakértői próbák gyümölcse; lényegében az ötven év előttivel azonos; a hangadó államok tanrendszerének viszonyainkra illő másolata; szóval szól mellette annyi és akkora tekintély, hogy akármilyen tanult ember, éppen azért mert tanult, önállóságának minden sérelme nélkül respektálható. Nem egy, se tíz, hanem száz alkalmunk van hallani, mihelyt a középiskolák tanterve kerül szóba, hogy egyik, másik, harmadik tárgyát behasznaltanózzák, sőt ha tíz helyen szólott az ember disputát, utóbb be van bizonyítva, hogy egyik tantárgy se szükséges; csak a táncmesterek szakmája nélkülözhetlen és jogosult.

A hittan: bigottság; a biblia: lárifári; a német nyelv s külszói földrajz hazafiatlan; a betűszám tan impraktikus, terhelő és kinzóeszköz; latin-görög: salabakter, időrablás, régi copf; a történelmet úgyis elfelejti az ember stb. stb.

Ezek azok a szájról szájra járó üres nagymondások, melyekkel fölületes uri emberek a tanulók előtt az iskolát kompromittálni, az idealizmusnak szárnyát szegni, a komoly s beható munkakedvet megsibbasztani nem átalják.

Akik nem hiszik el, hogy ez a vád az értelmi osztály ellen jogosult, azokat utaljuk a jelen tanuló nemzedék megfigyelésére s rövid idő alatt tényekben fogják ezen megrótt tekintélytáposásnak eredményeit tapasztalni.

Az ifjuság 60%-a hivatás nélkül lopja az időt a gimnáziumban.

Nem azért tanul, hogy tudjon, hanem hogy ügyvédi írások stb. válhassék belőle.

A gimnázium osztályait nem tekintik lépőcsőnek a tudomány világitó tornyához, hanem purgatoriumnak, melyet át kell szenvedni, hogy az ember örök jogásszá lehessen. A tárgyak között környezetének maszlagos beszédei szerint válogat; kötéltáncos módjára balanszíroz a katalógus érdemlapján, csak annyit szedvén magára mindenből, hogy el ne bukják. Ha kérdezik, akár tájékozott, akár nem, össze beszél valamit felébül, harmadából, hogy ne lehessen mondani: no ez nem tud semmit.

Ilyen spekulatív, reizenderi szellem lengi manapság át még az apró diákok is.

Honnan vette? Ha megvan benne, ha vele született: akkor ki kell fogni a gimnáziumból, mert nem oda való. A hogy nem válhat a sántából táncmester, a bénából katona, a siketből sügő: ugy nem lehet a tanulási hajlamléki fiúból talpraesett tudományos ember.

Ha pedig nem született vele, akkor környezete házi nevelői plántálták bele, az általuk nem értett tanrendszer hivatlan ócsárlásával.

Ne tegyük ezt uraim; Hisz azoknak ártunk

vele, a kiket boldogítani kötelességünk; azokat mérgezzük meg, a kiket szeretünk Tegyük inkább a felhányt hibák ellenkezőjét; mert a haladály pályáján az iskola csak gőzgép, a gyermekek a teherkocsik, a szülők s helyetteseik a szolgazemélyzet; ha ezek amazokat rosszul kapcsolják, kenik és irányítják, a kívánt cél sohasem lesz elérhető.

Hirek.

Vasárnap déli egy óraker 21 ágyulós jelezte, hogy a Fenséges Trónörökösne szerencsésen leánygyermeket szült. Hétfőn ezen alkalomból egy a r. k. k. k. mint a görög keleti és mőzes vallású hitfelekezetek templomában hálaadó isteni tisztelet tartott, melyen a helybeli hivatalnokok főnökeik vezetésével nagy számban voltak jelen. A zsidó templomban Diamant kántor megható szép magyar imát olvasott, az ifjúsági kar pedig zárókérdül Kölcsey Hymnusát énekelte. A m. k. pénzügyminister Filep György és Városhy László III. oszt. számtiszteket II. oszt. számtisztekké nevezte ki.

Diszced. A kiállítás megnyitásának napján főispán ur ömeltóságá vendégszerető asztalához meghívta a kiállítás főbb eszközlőit és a nála ez alkalomból tiszteltettt küldöttségek tagjait. A főispán az első felkőszöntőt Esztergamy Borbála nőegyleti elnökre mondotta s nyomban Kőrös Eszter alelnököt, Ivánovics Annát és dr. Margalits Ede kiállítási titkárt tüntette ki felkőszöntőjével. Jankovich Aurel a kiállítás lelkes védnökét Sándor Lujza ömeltóságát és Círfusz tanfelügyelőt, dr. Ivánovics a főispánt, dr. Margalits Ede, br. Podmanický Armint és Berényi apátot, majd ismét a főispán ö meltóságá Jankovicsot, Schmansz és Dreschert, Ivánovics és Matkovics Lajost éltette, végül Círfusz tanfelügyelő a bajai gymnasium két jelenlevő érdemes képviselőjéről emlékezett meg.

Ujvidékről írják: Czeiner József, főgymn. tanár, a budai II. ker. főgymnasiumhoz helyeztetett át. Ugyanott a Polg. Kaszinó, dr. Buday József, Budapestre távozó tanár tiszteletére, díszes búcsuvacsorát rendeznek.

Honvéd-gyakorlatok. A zombori 5 ik honvédszázalaj vasárnap reggel 6 óraker indult a lugosi hadgyakorlatokra. Vasárnap Nemes-Militicsig, hétfőn Bajmókig gyalog mentek, onnan ma vasuton Lugosra, hol 21 napig maradnak.

Szabadkáról szept. 1 én esti tíz óraker a huszárság Ceglédre avizáltak, ahol állítólag zsidóellenes zendülés ütött ki. Mire soraink világot látnak, a napilapok bizonyára bővebben szólnak a sajnos esetről.

Az ujvidéki állami ipar- és kereskedelmi iskolához, a II. osztály megnyitása alkalmából Mittelmann Nándor helyettes, Hornisek Henrik, Korény Vince és Parscetich Vince ottani főgymn. tanárok pedig óradíjas tanárokká nevezettek ki.

Bezdanból írják tegnap azaz f. hó 1-én a villám egy s ugyenazon pillanatban két öreg-utcai házat gyújtott meg, melyek a szakadó eső dacára leégtek. — A tűznek tovaterjedését részint az eső, részint pedig a csakhamar megjelent tüzőltök megakadályozták. Zs. Militics Szvetozár testileg lelkileg felüdültnek érezvén magát, képviselői tisztét újból elfoglalni szándékozik.

Uj-Szoóven műkedvelők „A félénk szerelmes” című magyar és „Wie die Frauen weinen” című német darabot játszották az óvoda javára. Az előadás után tánc következett. „More patrio” álnév alatt valaki sokban megrója az estély egyes részeit; de kifogásait, mert névtelen a közlemény, nem nyomatjuk ki, habár amennyiben általános beszél, a vidékre sok tanulságot tartalmaz.

A „Zentai Takarékpénztár” pénztárosává Fischer Miksa választották meg.

Bűh Jenő, ujvidéki adótitst, Zomborba helyeztetett át.

Apatinba szombaton érkezett meg az új népszerű plébános, Kalocsáról a iurisdiccióval. A község aprajánagja talpon volt s igazán meglepte új pásztorát oly ünnepélyes fogadtatással, minőt csak kiváló alkalmak szokott tanusítani. A tüzőltök zenekarokkal, a polgári lövészek szintén, a községi elüljáróság, a Mária-lányok, minden korporáció, teljes fényben kirukkoltak és mozsarazva, éljenzve fogadták új plébánosukat. Vajha Apatinban ezen új örömeik teljesen elfeledtetnék az egyház állapotán előbb ütött sebeket!

Zentan dr. Kuthy Lajos, kórházi orvos kedves leányát Gizellát, eljegyezte Boér Gusztáv m. k. igazságügyministeri számtisztt.

Józich Márk helybeli néptanító, Nemes-Militicsen f. hó 30-án adá át lelkét alkotójának, 34 éves korában, tanítóskodásának pedig 16 ik évében mult ki ez árnyék világból; maga után hagyva özvegyt és „három” minden segély nélkül maradt neveltetlánt. Hogy ki volt Józich Márk ez életben mint tanító? ezt úgy előljáró, valamint a lelküismeretes szülők is igen jól tudják! Hogy fáradhatatlan egyén volt, — az tagadhatatlan; mit a többszöri megdicsérés, de különösen az idén egy a kerületi iskolaigazgató Pálích János plébános ur, nemkülönben a zárvizsgán nsgos Fejér Gyula apát plébános, iskolai igazgató ur és Gräff Nikáz állami s. tanfelügyelő ur meleg és őszinte megdicsérése, a magyaryelv terjesztése körül tanusított buzgólkodásáért fényesen igazol. Józich Márk leszámolt ez élettel, de féltett vagyona: az özvegy és a három kiskorú gyenge árva itt maradt, hajlék és minden segély nélkül; mivel betegségének és temetésének költségei alig lesznek fedezhetők a félévi végkielégítésből, és mig az állami nyugdíjat megkapják, — mi ismét igen csekély, — addig, ha rokonai nem könyörülnek rajtuk, akár éhen balhatnak. Itt köszönetet kell mondanom nsgos Széchényi cim. kanonok és ns.-militicsi plébános urnak, ki e drága halottat — dacára annak hogy hon nem volt, a legfényesebb pompával — assistentiával temetteté el. Eme gyászos szertartást nt. Bodroghy Mihály kálán ur végzé, valódi keresztényi áhitattal. A zombori tanítósság is — nagyobb részt, azaz kilencen megmutatták, hogy valódi kollegák azzal, hogy temetésére kimentek; az összes tanítói-kar pedig egy korszorúval fejezé ki őszinte kartásuk elvesztése iránti

résztvnyilatkozatát! A zombori tanítósságot eme gyászos kötelességben követé a csomolyai és militicsi tanítói-kar is, kik szintén elkisérték az örök nyugalomra; mit több zombori szülő is követett. Az örök világosság fenyekedjék neki! Visszamaradtjai pedig bizzanak a jó Istenben, mert meg van írva: „Minden árva van Istennek gondja!” Egy zombori szülő.

Ö-Szivaeről írják: „A Bácska” 52. számában, a „Hirek” sorában, Ö Szivaeről a Szt.-István király ünnepeinek megülésétől egy tudósítás közöltetett, mely szerint „a nép nagy mise után, a tervezett processió elől elszéledt, mert annak célba vett tartásáról tudomása nem volt.” — Ezen tudósítás hamis. Hamis 1-ször azért: mert a bibornok-érsek ur ö eminenciájának magas körrendelete, melyel a Szt.-István király ünnepe tartandó ajtatosságot rendjét megállapítani méltóztatott, a népnek a templomban pünkösdt utáni 13. vasárnapon magyar és német nyelven kihirdtetett s a legpontosabban végre is hajtattott. Hamis 2-ször azért: mert a néppel a templom körüli körmenet megtartott, mely alatt a közgy. hatóságok a templomban visszamaradtak. Körmenet után a férfiak a templomban ismét elfoglalták szokott helyeiket, a nők pedig a kórus alatt állva maradtak, és csak a „Te Deum” elénekelteése után széledt el a nép. Ez a valódi tényállás.

Tataházaról írják: Tüske János, itteni 83, nyolcvanhárom éves polgár, a napokban esküdtött meg ötödik feleségével. Az öreg teljesen úgy érzi magát, mint új házas szokta, és unokáinak s dedunokáinak száma megközelíti a százat. Ezen merész lépésének enyhítő körülménye az, hogy jómódú gazda.

A „Budapest” című fővárosi lapban Smolka Lajos, talpig magyar bajnai tanító ellen mindenféle hazafiatlan vádak merültek föl, melyek őt kaftános galiciai zsidónak, germanizátornak bélyegzik. Ezen vádat sem a hivatalos ellenőrző közegek tapasztaltatás, sem a mi beszerzett adataink nem igazolják; ezeket csak személyes irigység kóholhatta.

A kiállítási bálon roppant nagy és elegáns vidéki és helybeli közönség volt jelen, úgy hogy a színház fényesen világított termei szükeknék bizonyultak. Az első négyest 80 pár járta, a második csárdást Sándorék gyújtó zenéje mellett hétszer megújrázták. A jelen volt nagy hölgykőszorúból a következő neveket volt szerencsénk összejegyezni: Alföldy Gedeonné, Alföldy Juliska és Berta (Apatin), Athanaczkovits Emilia (Bajáról), Bibra báróné, Birvaskyné, Bi-ber Gizella, Bikár Zorka, Császár Peterné (Topolyáról), Csavrák Nina, Cziráky Etelka (Kis-Hegyesről), Csik Józsefné (Beocsinról), Czírfusz Margit, Cserba Ferenéné (Bajáról), Csernovics Róxáné és Lára (Budapestről), özv. Damjanich Jánosné (Budapestről), Della Vedella Gizella (Palánkáról), Dobák Béláné, E-ztergamy Borbála, Fülöp Gizella (Sztanisvátról), Falcione Milla, Falcione Vilma, Gombos Béláné (Ó-Becséről), Géczy Mariska (Bajáról), Grüber k. a (Budapestről), Gertinger Örszike, Hável Bella és Ella, Heintz Kálmáné, Hrubí Laura, Jakobcsits Karolin, Ivánkovics Anna (Ns.-Militicsről), Ivánovits Anna (Baja), Karvázy Domonkosné, Keek Emma, Kovacsics Bölesföldi Róza (Ujvidékről), Kóris Eszter, Kohut Henrikné, Körmendy Gyuláné (Ns.-Militicsről), Latinovits Ernóné (Borsódról), Latinovits Hermin (Baja), Lesczinszky Lajosné és leánya Mariska, Lovási Aranka, Lovich Aranka, Latinovits Jánosné (Bajáról), Lohmayer Istvánné (Ujvidékről), dr. Margalits Edéné, dr. Molnár István Lajosné, Milassevits Ilka és Vilma (Bajáról), Milásevits Margit, Mihályi Bella, Nagy Istvánné (Palánkáról), Nagy Irma, Bella és Fáni (Palánkáról), Ormay Ilona, dr. Pávlovits Simonné, Pilaszánovits Pélné, Popovics Irén és Mariska (Ó-Becséről), Prokop Józsa, Paukovits Georgina (Bajáról), Rátai Eszter, Radány Gizella (Bajáról), Radulovits Szilárdné, Raab Béláné, Szutrély Jolán (Bajáról), Sándor Béláné és leánya Erzsike, Szemző Gyuláné, Szohner nővérek (Bajáról), Simonyi Etelka (Szabadkáról), Scultéty Lászlóné, Sztipits Alföldy Mária, Szutsits Ilka (Apatinból), Tripolszky és leánya Örszike, Tury Ferenéné (Bajáról), Tury Józsefné (Bajáról), Trischler Nina, Thim Anna és Flóra, Virter Károlyné, özv. Virág Gyuláné (Budapestről), Vojnits Bella, Vojnits Ilona (Bajáról), dr. Vuits Jánosné, Vajevich Ilona és Mariska, Wundszám Ida, Gizella és Kornél. A mulatság kivilágos kiviradtig tartott. Táncrendje itt következik: Megnyitás, Csárdás, keringő, 1. négyes, rezgő-polka, gyorspolka, 2. négyes, lengyelke, Szünet, Csárdás, 3. négyes, keringő, rezgő-polka, 4. négyes, gyorspolka, csárdás reggelig.

Krusevlyáról augusztus 24-én megjelent 51-ik számunkban közöltt újdonságunkra a következő helyreigazítást vettük: „Igaz, hogy a szt. István-napi nyolcszázados ünnepük Krusevlyá községben a bibornok-érsek ur által elrendelt módon tartott meg; hogy ezen ünnepély alkalmából a haragok is meghuzattak; de hogy „mozsarak” dörögtek, — az nem igaz, mert Krusevlyán mozsarak már rég óta nem léteznek. Különben is az ünnepély külső részének rendezése, mint: a diszolvészek kirendelése, trombitaszó stb. nem a plébános hatáskörébe tartozik. Eltekintve ettől s más az újdonságban felsoroltaktól, ismét bizonyos az, hogy a krusevlyai plébános minden az egyház által előirt „ceremoniakat” megtart, s az „egy sváb” által feltűnési vagy denunciaciósi viszketegeből irányatosan írottak róla tárgyaláságuknál lesiklanak. Nehezteli még az „egy sváb,” hogy augusztus 18 án a plébános egyszerű nagymisét sem tartott, mert hát ő azon részt akart venni, sőt mi több az „itteni elüljáróság és képviselő testület” is ily szándékban” vala. — No miy igaz szándék lehetett az, könnyű következtetni: mint hogy az érdemes elüljáróság szt. István napján, a helyett hogy elfoglalta volna „in korpore” mint más ünnepély alkalmával a számára mindig üresen hagyott első padot, jónak látta csak is a sekrestyében, mint más köznapon megjelenni. — Egyébiránt az különös, hogy Magyarország megkoronázott királya iránti kegyelethől csak 13 év után (ennyi ideje, hogy a mostani plébános Krusevlyán működik) kelt ily szép szándék? az ottani elüljáróság és képviselő testület kebelében, és még különösebb, hogy ezen szándék megmaradt esupán szándékknak s nem nyilatkozott azon tényben, hogy a plébános által a királyért épen a szándékozók távolmaradása miatt csendesen orgonakíséret mellett elszolgált szent misén részt vett volna az „egy sváb”

vagy az általa említettek; mert ez esetben „került” volna „idő is, kedv is, egy igen egyszerű nagymisére.”

Budapesti tőzsdéi tudósítás. Buza finom piros nehéz fajok kivételre kerestettek. Elsőrendű 11.30 ig. Tiszavidéki állomásokon 10.40 fiztetett. Ellenben közepes és könnyű sárgás fajok elhanyagoltatnak, 76—79 kilo 10.35—10.80 keltek. Vetésre alkalmas teljesen tiszta könnyű búzák bányási állomásokon 10 forinton keltek. Rozs finom elsőrendű 7.80, közepes 7.50—7.60. Monoron 7.50. Palotán 7.75. Arpa takarmányáru 7.50, tiszavidéki állomásokon 6.10—7.20. Égetésre való 8.75. Chevalier Apez-Szántón 10 frt. Tengeri a tartós szárazság folytán napról-napra emelkedik 6.60—6.75 kelt. Téli hónapokra bányási állomásokon 5.25—5.40. Zab szilárd. A hozatal nem felel meg a szükségesnek, 6.40—6.00 fiztetett. Repce bányási 15.50—16. Káposzta 16.15—16.74 ig kelt. Bab barna 11.75. Fehér lapos vaci 11.25 Nagy-Körösön 11.25, Gyöngyösön törpe 12¹/₈. Lencse Vácon 11—13.25 kelt minőség szerint, Korpa téli hónapokra zsákostul 4.10—10 köttetett. Konkoly azonnali szállításra zsákostul 2.80, téli hónapokra 3 frtért kelt. Határidők: Buza őszre 10.63. Tavaszra 67 krral magasb. Rozs őszre 7.75. Tengeri május, júniusra 6.95 Zab őszre 6.77, tavaszra 7.30 Káposzta-repce 16¹/₈.

Nemes-Militicsen szombaton d. u. 1/2 5 óraker a villám Széchényi Jenő kanonok ur házába lecsapott s azt fel is gyújtotta, de a gyors segély következtében a tűz csakhamar eloltott. — A villám a kéménybe csapott, melyet szétvetett, a horogfákat megrongálta és felgyújtotta, az épületbe levő vasat pedig mind össze roncsoolta, a folyosón a falakról a vakolatot leszedve, végre a földbe hatolt.

Arverés Ofner Mihály 9045 forintra becsült ingatlanai szeptember hó 17-én Német-Palánkán.

Gyászhir. Vidákovich Adám és neje sz. Knezy Terézia megtört szívvel jelentik leányuk Vidákovich Máriaának szeptember hó 2-án Nemes-Militicsen esti 7 óraker élte 18 ik évében történt elhunytát. Hült tetemei szeptember hó 4-én délután 4 óraker fognak a nemes-militicsi r. kath. sirkertben örök nyugalomra tetetni. Béke poraira!

A promontori rablás és emberölés. A lapok általánosságban már hoztak volt közleményeket annak idejében a főváros közeleiben a nappali órákban oly feltűnő vakmerőséggel elkövetett promontori rablásról; most a bűnvizsgálat a pestvidéki kir. törvényszék által befejeztetvén, az ügy a vádhatározat kérdésében került a kir. ítélőtábla elé. A tényállás röviden a következő: Plausin Antal és Línhárdt Tiberius hen tes legény f. év tavaszán Ujvidéken egymással megismerkedvén, az előbbi számos kalandját beszélte el társának s felhívta, hogy hozzá társul szegődve, jöjjenek Budapest vidékére — rabolni. A fővárosba érkezve, forgó pisztolyokat, töltényeket és köteleket vásároltak s azután tovább indulva május 31-én Promontorra érkeztek s ott d. u. 2 óraker Jankó Ádám névű keresték fel, kiről tudták, hogy palackos bort szokott árulni. A nőt egyedül találták honn; előbb bort, majd szivart rendelték s midőn az asszony a szivarokért egy belső szobába ment, ott megragadták, kezeit a magukkal vitt kötéllel hátra kötötték s száját kendővel betömtek. Línhárdt egy konyhakész vére kezébe a nőt leszurással fenyegette, ha kiáltani merészel. Plausin Antal pedig egy szekrényből az asszony megtakarított 50 frt pénzt vette magához. A rablók azonban nem igen voltak megelégedve az összeggel, amegköztött nőt egy hátsó szobába vezették s ott egyik lábát kezeihez kötözve, kínosni kezdték, hogy adja elő a többi pénzt is. A szerencsétlen asszonynak jó ötlete támadt s a rablók egy az udvaron hátullevő pincéhez utasította, mint a hol állítalott több pénze van elrejtve. A rablók hitelt adtak szavainak, s miután száját ismét betömőszözték, őt magát meköztözve a szobába zárták, hátramentek az udvarra. Ez időt Jankó Ádám né felhasználta, nyelvvel kitolta a kendőt szájából s az ablakhoz ment segélyt kiáltott, mire a szomszédok összefutottak. A rablók ekkor előjöttek a pincéből s pisztolyaikat az udvaronlevő egyénekre szegezve, elűztették. — De ekkor már üldözni kezdték őset; a rablók a szülők felé menekültek, mig Línhárdt Tiberiusnak sikerült is megszökni, Plausin Antal a szomszédos Kis-Téténybe a Kerisics-féle villa kertjébe futott s a bokrok közé rejtőzött. Üldözői azonban Sük József házi kertésszel felfedezték. Most a rabló elügrött rejtékéből s előbb a hozzá legközelebb álló Sük Józsefnék combjába, majd a távolabb, de szintén utjába álló Sük Józsefnék gyomrába lőtt. (Az utóbbi másnap meghalt seibeiben.) E közben fegyveres üldözők érkeztek, a kik Plausint néhány jól irányzott lövéssel földre terítették s így sikerült a veszedelmes gonosztevőt elfogni. A vádlott Línhárdt Tiberius nyomozó levél folytán később egy koremsában tartóztatott le. A vádlottak némi eltéréssel beismerték tettüket s így az első bíróság mindkettőt rablás s Plausint ezen felül még szándékos emberölés és ennek kísérlete miatt helyezte vád alá s a másodbíróság Péterffy Domokos referádája után e végzést helybenhagyta.

A rendezett tanácsú városok orvosi 6—6 évi cyclusra, vagy élethossziglanra választatnak-e? Ezen kérdés felett közelebb Tanács megközsége, Eger város azon megfélebbezett határozata alkalmából, melyben kimondattott, hogy az ezen városban szervezett tiszti orvosi állomás 6—6 évben a többi választás alá eső városi tisztviselők állomásaival együtt újabb választás utján betöltendő; olyképen határozott, hogy tekintettel az 1871. XVIII. t. c. azon rendelkezésére, mely a rendezett tanácsú városokat a községekkel egy sorba helyezi, s az 1876. XIV. t. c. 143. §-ára, mely szerint az ezen törvény életbelépte után megválasztott községi orvosok élethossziglan megtartják hivatalukat, a szóban levő városi határozat mint törvénybe ütköző hatályon kívül helyeztetik, vagyis a rendezett tanácsú városok orvosi élethossziglanra választatnak.

Ujvidék város gyepmestert keres. Gyászlap Jablonszky József és Ignác megtört szívvel jelentik felejtetlen édes anyjuknak Jablonszky szül. Oltványi Katalinnak f. hó 29-én d. u. 1 óraker életének 82. évében végelgyengülésben, a halotti szentsegek felvétele után történt gyászos kimúltát. A kedves elhunytak hült tetemei f. hó 30-án d. u. 4 óraker a róm. kath. egyház szertartásai szerint fognak a hely-

beli sarkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise f hó 31-én d. e. 9 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban az Urnak bemutatni. Adán. 1883. évi augusztus hó 29-én. Béke lebegjen porai telett! A drága elhunytat keserűk még: Jablonszky szül. Czigonyi Mária, Jablonszky szül. Vincze Julia, menyei; Jablonszky Miksa, Mária férj. Matkovits József, Károly, Gizella, Eleonora, Paulina és Anna unokái; továbbá testvéreinek, nh. Oltványi Sándor és Józsefnek gyermekei.

Hymen. Dr. Plávisits Bozsidar Szent-Tamás község orvosa eljegyezte Gruics János szilbási jegyző megeszerte ismert bájós leányát Juliát.

Szilvász János apatini szolgabírói irnok 214 szavattal augusztus 30-án Bajsa község jegyzőjének megválasztatott.

A titeli szerb mükedvelők a „Gyöngyfűzér“ című két felvonásos színjátékot adták elő szombaton aug hó 25-én két szerb színész közreműködésével nagy számú szerb közönség előtt. — Az előadást táncvigalom követte; a táncoterm szufolásig megtelt közönséggel és éppen ez okozta azt, hogy a mulatság nem volt oly zamatos, mint az István-napi rögtönzött bál.

A termés eredménye hivatalos adatok alapján a tavalyi eredménnyel összehasonlítva, és pedig holdakban és métermázsákban: Magyarországon le lett aratva buza 4.528,120 holdról (1882: 4.335,139 hold volt); termett átlag egy holdon 5.50 métermázsá (1882: 8.57 métermázsá), tehát összesen: 24.889,011; (1882: 37.144,497 mm.). Róz és kétszeres: le lett aratva 2 millió 245,589 holdról (1882: 2.246,491), termett holdanként átlag: 5.37 mm.; (1882: 6.92 mm.), összesen 12.058,554 mm.; (1882: 15.537,860) Arpa: le lett aratva 1.689,795 hold, (1882: 1.687,190 hold); termett átlag egy holdon 5.98 mm.; (1882: 7.69 mm.); összesen: 8.586,158 mm. (1882: 12.982,911 mm.) Zab, tönköly le lett aratva 1.730,337 hold; (1882: 1.741,652), termett átlag egy holdon 4.08 mm. (1882: 5.36 mm.) összesen 7.061,124 mm. (1882: 9.328,324). Repce le lett aratva 318,782 holdról (1882: 165,752 hold), termett holdanként átlag: 2.68 mm. (1882: 3.93 mm.) összesen: 585,885 mm. (1882: 651,861 mm.)

A ideai termés eredménye megyénkben. Termett: őszi és tavaszi buza 2.136,021 mm., őszi és tavaszi róz 207,452 mm., őszi és tavaszi arpa 420,060 mm., zab 1.327,695 mm. Ezen termés értéke a mai árfolyam szerint, még pedig métermázsánként: a buzái 10 firtjával 21.360,210 firt; a róz s kétszerbuzái 8 forintjával 1.659,616 firt; az arpái 2.940,420 firt; a zabé 7 firtjával 9.293,865 firt; az ideai termés értéke (a kukoricán kívül): 35.254,111 firt, szóval: harmincöt millió, kétszázötvennégy ezer száz tizenegy forint.

Szombaton reggel 8 órakor tartott meg a tanári kar jelenlétében a Veni Sancte. A g. kel. vallásnak saját egyházukban végezték az ist. ni tiszteletet.

Istvánmegye, Bajának egyik külvárosát tekintett kis község, az 1836. évi 33. t. c. értelmében Bács-Bodrogh megyéhez csatoltatott, de az 1852. dec. 17-én tartott városi közgyűlésben, a tartományi kormány engedelmével Bajához csatoltatott s azóta a törvényhozás által sem megerősítve, sem máshova kebeleztve nincsen. Most, nehogy a megye reá igényt támasszon, Baja város lépéseket tett az odakebelezés iránt.

Baján Ruzicska József, 15 éves suszterinas, vitriollal megmérgezte magát, mert szemei rosszak voltak. Szemesnek a világ, szemetlenek — vitriol.

A bácsmezei női kézműipar kiállítás keddtől vasárnapig délelőtt fél kilenctől 12-ig, délután 3-tól 6-ig lesz nyitva. Belépő-jegy 20 kr.

A NAGYMAMA MÉSÉJE.

... Az ifju bele nézett mélyen a leány szeméibe; hosszan, merően tűzött éles tekintete azokba a gyémántvizű kék szemekbe, mintha egy egész apokalypsis volna beléjük rejtve. — Kezeik egymást szorongatták, arcukon a bizonyos üdv előérzete volt kifejezve, boldogságról remegő hangon suttogott az ifju: „Mához két hétre édes!“

Templomi csend feküdt a tájon. Az est titokzatos fátyolával ereszkedett alább a fákon nem mozdult a levél, nem szólott a madár, a kis patak mormolása is megszűnt. Mintha a természet megállt volna hallgatózni.

— Két hét múlva édes! ...

A leány oda hájtá szép szöke fejét ifja keblére s szemérmes kötődéssel kérde: „Ugyan micsoda nagy dolog lesz két hét múlva?“

— Né, hogy teszi magát, mintha nem tudná. Menjen feledékeny szöszke galamb — s szorosabban ölelé magához — „A menyekzőnk mához két hétre lesz.“

A leány fölemelé arcát mely ragyogott, mint a havas tetőkön piruló hajnal, ábrándos szemei ott nyugodnak kedvese boldogságot sugárzó képén: „Lássa édes, pedig egy hónap óta mindennap számítjuk, hogy milyen messze van még.“ — De mondja csak Béla hát igazán meg kell annak lenni, látja én félek tőle?!

— Oh maga kötődő buba. Mintha én nem tudnám, hogy alig várja velem együtt azt a napot, hiszen a leánynak „szerelem az evezője, főkötő a kikötője,“ hallgassa csak a szív-escskéjét, az is azt mondja.

— Az én szívem? — Jaj, az nem szól semmit. Épen az a bajom. Azelőtt egész esteken elbeszélgettem vele, olyan szépen megértettük egymást, most meg olyan, mint a rossz diák: akármint kérdezek tőle, nem felel semmire. Látja, maga rontotta el ennyire.

— Majd megjavítom. Majd fog még abban az öröm hangosabban szólni, mint a pacsirta madár virradatkor.

— Oh maga azt hiszi, hogy az csak olyan könnyű dolog, hogy én itt hagyjam a nagymamát, aztán elmenjek magához lakni, aztán legyen magának a felesége.

— Pedig azt mind meg kell tenni.

— Hát maga nem fél én tőlem? Mert lássa én nagyon szeszélyes vagyok, a nagymama elkényeztetett; aztán meg ügyetlen is vagyok, hiszen apám, anyámat nem is ismertem. Mit fog maga én velem csinálni, nem tudok én semmit?

— Én drágám, én ügyetlenem! Oltárképe fog lenni házamnak, szívemnek, őrző védangyala az én életemnek, megédesítője boldogságomnak. Oh, mi ránk még az angyalok is irigykedni fognak!

— Ha az mind úgy lesz?!

Eközben az édes kedves alkony rózsaszín fátyolt szőtt az akácok csúcsaira, a kémények füstje mint valami tündéri bíborfelhő lengett szét a házak fölött, szűz csillagok tűnédeztek elő az ég arculatán, a hold ezüst utat rajzolt, a madár is megszólalt a lombok között édesdeden, szerelmesen, — ielk-et andalító, szerelmet növesztő bűvös, bájós est volt.

A nagymama is kijött a tornácra, benső gyönyörrel tekintett az ifju párra: „Nos, kedvesim, miről beszélgettetek?“

— Képzelve nagymamácska, Béla azt mondja, hogy két hét múlva el kell innen mennem, itt kell hagynom kedves nagymamát.

— No hiszen az természetes. A nőnek követni kell férjét. Az lesz neki az ő Ura, védelemzője... Hanem azért azután is csak szeretni fog engem az én Irmám?

— Oh azután is, meg mindig is, meg örökre. Ugy-e Béla, nem fog azért haragudni, ha a nagymamát szeretni fogom?

— Segíteni fogok magának szentem!

— Mily gyönyörű est van, milyen tisztán ragyognak a csillagok — szólta a nagymama.

— Igaz az Béla — kérde a lány — hogy mikor egy csillag leszalad, ekkor mindig meghal egy ember?

— Csillagfutás nélkül is meghal akárhány ember, azt csak a költők találták ki.

— De hát miért szalad le az égről, hova lesz az, mi az?

— A hulló csillagok apró bolygócskák, melyek a nehézkedés törvénye szerint a nap körül keringenek s időnként a földpálya síkját szegik. Így a föld vonzási körébe jutván, a légkönyön át roppant sebességgel rohannak, ekkép meggyulladnak és égnek, sőt legtöbbször teljesen elég és nyom nélkül eltűnik, csak a fénye látszik elmulásakor.

— Menjen maga azzal a tudományos magyarázattal. Hát a tejútról mit szól, látta-e már?

— Most is látom. A maga szép szöke haja épen úgy néz ki sötétben, mint egy tejút.

— No ne hizelegjen, az nem igaz. Én olvasom, hogy azon Attila fiának Csaba vezérnek a vitézei szá guldznak fehér paripákon.

— Én is olvastam, de nem igaz. Az a széles, fehéres csillámú, bágyadt fényű öv mit tejútnak neveznek — sűrűn elhúzott csillagok tömördek sokaságából áll, a tudósok szerint valami 18 millió csillag van benne

— Azért ne nevéssen ki maga csunya tudós, azért ott lehetnek a Csaba vitézei. — Milyen szép az, mikor olyan dalias leventék robnognak harci paripákon, bokorétájuk fujja a szél, kezükben a kifestett acél, arcukon a dicsőség. Jaj Béla, de szeretném én magát olyan szép huszár ruhában látni.

— Az könnyen megtörténhetik.

— Hogy hogy?

— Beállók katonának.

— Né né, ijesztgetni akar mintha megjíjdenék. — Hát álljon be.

— Hát beállók. Most háború van, majd a poroszok is gyönyörködhetnek szép huszár ruhában. Maga úgy is fél attól, hogy két hét múlva feleségemmé lesz, hát a kivánságára leszek előbb huszár.

— No csak rajta!

— Nem tudom, mit beszélsz leány — szólta a nagymama — rosszat kívánsz, tréfából is nagyon rosszat.

... A madár elnyugodott a lombok között párja mellé. A ligetből bizonyos nesz hallatszott, mintha lidérkek játszadoznának ott a harmatos fűben, hullott a csillagok hamva a kék végtelenségben s az a vén ember ott a holdban olyan egykedvűleg pengette az ezüst sugarakat.

— Nem tudod, mit kívánsz leányom, szólta ismét az öreg asszony. — Katonának lenni, huszárnak lenni nemcsak gyönyörködtes a hozzátartozókra nézve, hanem sokszor igen gyászos, nagyon szomorú. ... Nagyon, nagyon szomorú — sóhajtott újra s úgy tetszett a fiataloknak, mintha kendőjével a szemeit törülgetné. — Vajh ki juthatott eszébe?!

Aztán megint csend lőn, csak a házi cica dorombolása hallatszott, amit az ő bizalmosságával a leány ruhájához törlészkedett, szemelláthatólag azon vágyának adván kifejezést, hogy a szép lány ölében akar elszenderülni. — Sic te cica, majd a Béla féltékeny lesz!

— Ő is huszár volt — beszél a nagymama reszkető hangon — nagyon szép huszár. A ruhája mintha rá lett volna öntve, a sarkantyúja, mintha beszélt volna, szép, fiatal, arca csupa láng, csupa tűz... Én édes Istenem!... Annak már 17 esztendeje elmúlt!... — A nagymama mesél — susogott a leány kedvesének.

— Hallgasson maga — feddi az ifju — maga szöszke tudatlan. — Nem mese az.

Mikor először végig nyargalt pej paripáján, úgy nézett ki, hogy bizon a Csaba vitézei sem voltak különbe nála. ... Minek is eresztettem — suttogta az öreg asszony mintegy magához — ... de mikor mindenki elment ...

... Csak két hónapos házások voltak, felesége a legjobb, legangyalibb teremtés, aztán milyen boldogul éltek! ... Akkor egyszer csak megzendült az ég, megmozdult a föld, valami kábitó szellő fuvalt végig az országon, melytől mámoros lett mindenki, kardot kötött az ifju, az öreg és mentek, hogy azt a kardot megfessék vérről.

— A két fiatal áhitattal hallgatott.

— Ő is elment — folytatá az öreg — itt tudta hagyni azt a szép, jó asszonyt. Minek is hagyta itt? ... Igaz, hogy akkor büszke voltam rá én is, tán szégyeltem volna, ha itthon marad. ... de két hónapi boldogság után ... édes jó Istenkém! ...

— Hát olyan hamar elhagyta a feleséget? ... vágott közbe Irma ... Látta Béla, ilyenek magok — férfiak ... Két hónap — hiszen az borzasztó — én úgy inkább sohase megyek férjhez, nem én ... Men-

jen el addig, ha tetszik, ne akkor mikor már felesége van. Nincs igazam Béla?

— Jó jó, no, hiszen már el van döntve, hogy én katonának megyek.

— Milyen idők voltak azok — szerelmes Jézusom! ... Csakugy rajzolt a katonaság keresztül-kasul az országon. Itt is csata volt, amott is. Hogyan lestük a hárt? Hogy mennyit aggódtunk, mennyit imádkoztunk, csak az Isten tudja. Mennyire örültünk egy egy győzelemnek, pedig a diadalénekebe haldoklók nyögése, özvegyek sirása, árvák jajgatása vegyült. De mi azt nem hallottuk. Lelkünkkel kísértük a mi Egyetlenünket. Én láttam is; éjjel nappal láttam robogó paripáján Őt, — láttam a kassai töltésen, Tarcalnál a dicsőség sugaraival szép férfias arcán, majd Cibakházánál és a Tisza mentén. Hogyne láttam volna, hiszen minden gondolatom, minden imádságom, szívem, lelkem Őt kísérte, Őt oltalmazta.

... Kegyetlen hideg volt akkor, ... Oh én nagyon emlékezem rá. A fák elhasadoztak, a madarak megfagytak. — Milyen iszonyú tél volt az! és űk meleg szoba helyett fagyon, havon, éjjel, nappal mentek tovább, előre ... Melegítette őket a hazaszeretet, meg a csaták tüze.

... De ő emelkedett gyorsan új pályáján. Levelei telve voltak dicsőséggel, bizalommal, reménységgel ... Oh hogy örültünk mi annak! ... Mi is elhittük azt, amit űk hittek, ami pedig soha sem lett igaz ...

— Tudom jól, épen március 5-ike volt abban a rettenetes esztendőben; verőfényes tavaszi nap hinté sugarait az ébredező világra; — a természet — bár még hideg arccal — de mosolygott s ajkain, mintha ott lebegett volna a tavasznak újszülött lehellete ... Oh az a tavasz de sokakra télt hozott ...

— Akkor Szolnoknál ...

— Hirtelen támadt hős szél kezdé felborzolni a kert szunnyadó bokrait, a magas fák sóhajtoztak, mint ha valami mély fájdalom esett volna rájuk, a madárkák összéb bűttak fészükben, a kis patak addig sima hajjai is fodrossá téve a támadt széltől, belétele mormolást kezdettek; irigy felleg borítá el az ég tündöki szemeit, a csillagokat; maga a hold elrejtőzött valamelyik vastagabb felhő háta mögé.

Az öreg asszony arcát kendőjébe rejtve, sokáig hallgatott.

— Március 5-én Szolnoknál — folytatá később — Tizenhét esztendeje elmúlt ... Megjegyezd ezt a napot leányom ... Milyen ütközet volt az — boldog Isten! — Hogy vittak ott űk, mint oroszlanok! Hogy omlott nemes vérük a folyó hajjai közé! ... Mi itthon imádkoztunk, sirtunk és remegtünk; hanem azért téli zöldből, fenyőágból koszorút kötöttünk, oly biztosan hittük, hogy űk győznek. Ugy is lett. Mikor meghalottuk a diadal híret, egymás nyakába omlottunk és zokogtunk a nagy öröm miatt. Aztán kiállottunk az utcavégekre, a kapuk elébe, gyönyörködünk a győzelmese, déleleg alakokban, kik erre vonultak el. Már átjött az egész sereg városunkon, gyalogság, lovasság vegyest, de ű, a mi Egyetlenünk nem volt közöttük.

Remény és aggodás közt tértünk a házba, fájdalmasan nézve a kötött koszorúkra, de még miudig gondolva, hogy azt győzelmes homlokára tesszük a mi kedvesünknek ...

... Késő este jött egy kocsi Szolnokról — a szomszédunk — azon feküdt egy golyótól talált, karddal összevagdalt, fagyos vértől borított alak ... a mi szerelmesünk ...

— A zokogás elfojta az öreg asszony hangját.

— A vihar kitört teljes erejéből. Az orkán bűmbölt ajtókat, ablakok eresztékein, gorombán beordított a kénytelen, a természetes akáccokat, a deli jegenyéket kegyetlenül hajtogatta, nyikorgatta.

— A tornácra nagyanya és leány egymás nyakába omolva zokogtak hangosan.

... Ki volt az a halott nagymamácska — nyögé fuldokolva Irma.

... Az nekem fiam, nekied pedig atyád volt ... És folyt a sirás tovább a szívszakadásig ...

Az a szép angyali teremtés — tagoló zokogás közt az öreg nő — két hónapi boldogság után özvegy lett. — Halvány, szomorú, mint maga a bánat. Rövid idő múlva kis lánya született. Ez az öröme volt utolsó fellebbanása életének. Azután csak sinlett, hervadt magában. Nem is mondhatni, hogy beteg volt, csak úgy elveszett, mint midőn a szél elmúlik. ...

Az ifju megilletődve lelke közepéig, távozni készült. A leány búcsuzásakor átölelte fejét karjaival, az a szép szöke haj, az a tejút úgy világított a sötétben. Gyémántvizű szemének gyöngyei végig peregtek arcán és sirva, siránkozva susogá kedvese fülébe:

— Béla, édes — ugy-e nem fog elmenni katonának?!

— Nem. — Drágám!!!

Forgács E.

Hasznos tudni valók.

Igen jó festék házfalakra. 20 liter égetett meszet annyi vízzel kell beoltani, hogy az még az edényben, melyben beoltott, m. e. 15 centimetryre álljon a méz fölött, mire ahoz 1 kgr. kénsavas zinkéleget és aztán 1 1/2 kgr. konyhasót adunk. A só azt eredményezi, hogy a festék nem repedezik meg. Ha azután a festékhez 1 1/2 kgr. Ocker-festéket adunk, az szép sárgás színt kap. Gyöngyszínűvé kerés bécsi korom hozzáadás által lehet azt tenni. Barna színűvé 2 kgr. umbra s 1 1/2 kgr. bécsi korom s végre kőszínűvé 2 kgr. umbra, s 1 kgr. bécsi korom által.

Növények a rovarok és növénybetegségek ellen. Kétségkívül tény, miszerint némely vadon termő növény és annak részei a kertbe hozva, a kártékony rovarok ellen, valamint némely növénybetegségek ellen alkalmazva, sikereseknek mutatkoznak. Az „O-n“ szerint a káposztaféle konyhakerti növényeket pusztító hernyók ellen igen jó szer a Calmusnövény. E végből a frissen lemetezett Calmus szárát és leveleit finomra összevágjuk s a hernyóktól meglepett ágyakra hintjük. A hernyók e felülzórás után csakhamar eltűnnek a káposztafélékről.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

3775. sz.
ig. 1883.

Árverési hirdetmény.

A zombori m. kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a palánkai kincstári uradalomhoz tartozó Metkovity-pusztá 1671/170 és Kerekity-pusztá III. dűlő 291/428, IV. dűlő 292/1383 holdnyi területtel 20—100 holdas részletekre felosztva szabad műveléssel — tehát ngar kikötése nélkül 1883. évi október 1-től 1884. évi szeptember hó végeig terjedő bértartamra f. évi szeptember hó 6-án délelőtt 9 órakor a helyszínen nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár a metkovityi bérletnél év és holdankint 12 frt 75 kr.
A Kerekity pusztá III. dűlő bérletre év és holdankint 18 „ 07 „
A IV. dűlő bérletnél év és holdankint 15 „ 58 „
A bérbeadás alá kerülő egyes területek a helyszínen a térrajz alapján fognak megjelöltetni és a kihatás az árverés után fog megtörténni.
Versenyezni szándékozók az árveréshez azzal hivatalnak meg, miszerint magukat 10% bánatpénzzel ellássák.
Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.
Zombor, 1883. augusztus 29-én.

A m. kir. jószágigazgatóság.

Nincs többé buza-üszög!

DUPIUY N.-féle magosávázó szere

biztos hatást gyakorol gazdáknak, ha terményeiket **buzát, árpát, zabot** üszöktől menten akarják learatni, ezen kitérő övszer **kitérített és ajánlatott** előkelő gazdák által.

Egy csomag 200 liter vetőmag pácolására 30 kr.
Egy csomag 100 liter vetőmag pácolására 15 kr.

Minden csomag védjeggyel van ellátva, és kéretik csakis **neve és védjeggyel ellátott** készítményt kérni. — Minden további tudakozódásokat ingyen és bérmentve eszközöl.

Dupuy N.,
Chemikali-Laboratoriuma, Bécs, Windmühlgasse 33.
Raktárak Zomborban: Falcione Gusztáv, Hrabovszky és Sztrilich, és Heindlhofer Róbert uraknál.

6-3

MATTONI-FÉLE GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital,

kitérő hatásúak bizonyult köhögésnél, gége bajoknál,
gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

3706. sz.

Árverési hirdetmény.

A zombori m. kir. jószágigazgatóság részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a prigl.-sztyváni kincstári vendéglő- és koresmáltatási-jog 1884. évi január 1-től 1889. évi december hó végéig terjedő időre évi 2480 forintnyi, továbbá az apatini Kandle Duna halászati-jog 1883. évi október 1-től 1889. évi szeptember végéig terjedő bértartamra évi 1500 forint kikiáltási ár mellett Zomborban a m. kir. jószágigazgatóságnál f. évi szeptember hó 6-án d. e. 9 órakor zárt írásbeli tárgyalás útján fog bérbe adatni.

A 10% bánatpénzzel és 50 kros bélyegjeggyel ellátott írásos ajánlatok, melyekben a megajánlott összeg számokkal és betűkkel érthetően kiirandó, továbbá kitéendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti, a fent kitérő napig és óráig a zombori m. kir. jószágigazgatóságnál vagy az árverési bizottságnál adhatók be.

A feltételek a zombori m. kir. jószágigazgatóságnál és az apatini kincstári ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Elkésett vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek és azok alapján, ha fenttartatnak is, új árverés kiírati nem fog.

Zombor, 1883. augusztus 25-én.

A m. kir. jószágigazgatóság.

Hirdetmény.

Alulírott községi jegyző egy irnokot keres: ki a község-jegyzői teendők végzésében némi gyakorlattal bír, előnyben részesül Évi fizetése 300 frt, melyet utólagosan havi részletekben a községi közpénztárból kap.

Ajánlatok f. évi szeptember 10-ig alulírtok benyújtandók.

Almásón, 1883. aug. 31.

Arnold Antal,
községi jegyző.

2-1

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott egyház gondnokság részéről közhírré tétetik hogy a főt. kalocsai egyházközség által 1572. sz. engedélye alapján Rác-Militics községben kápolna fog építtetni, — mely építésre nézve az árlejtés f. évi szeptember hó 15-én reggeli 9 órakor Rác-Militics községében fog megtartatni, melyre vállalkozni szándékozók ezennel felhivatnak azon értesítéssel, hogy az árlejtési feltételek és az építési tervek, a hivatalos órákban Rác Militics községében megtekinthetők.

Deim Lipót,
plébános.

3-3

Az apatini utcában a 18. ö. i.
szám alatt fekvő ezelőtt Komlósi-féle

H Á Z

szabadkézből, kedvező feltételek
mellett eladó.

Bővebb értesítést ad

Pekanovits Andor,

3-2 háztulajdonos.

791 szám.
1883.

Árverési hirdetmény.

Temerin község területén a vadászati jog mintegy 15000 kat. holdnyi területen az 1883. évi XX. t. c. 2. és 3-ik §§ ai alapján jövő 1884. évi január hó 1-től hat egymás után következő évre, folyó évi szeptember hó 30-án d. u. 3 órakor a község házában megtartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni

Kikiáltási ár 100 frt o. ért.

Az árverés előtt benyújtott, 20 frt bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak, és azok árverés után bontatnak fel, s a mennyiben egyikük az árverésnél tett legmagasabb szóbeli ajánlatot felülhaladná — a bérleti jog ajánlattevőre nézve érvényre lép s az árverési feltételek kötelezőkké válnak; — melyek az alulírt előjárásnál naponként a hivatalos órákban betekinthetők.

Temerinben, 1883. évi augusztus hó 13-án.

Lakatos Péter, 4-4 Bálint György,
jegyző. bíró.

1209 szám.

Árverési hirdetmény.

Petrovác mezőváros előjárósága által ezennel közhírré tétetik, miszerint Petrovác mezővárosában a községi volt urbéri földbirtokosok tulajdonát képező 10854 kat. holdnyi területen az 1883. évi XX. t. c. értelmében gyakorolható vadászati jog, hat egymás után következő évre azaz 1884. évi január hó 1-től kezdve 1889. évi december hó 31-ig terjedő időszakra folyó 1883. évi szeptember hó 16-án délután 3 1/2 órakor Petrovác városánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 100 frt.

Az árverési feltételek a községi irodában mindenki által megtekinthetők.

Szabályszerűen kiállított 10% tőli bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok az árverés előtti napig elfogadtatnak.

Kelt: Petrovácon, 1883. évi augusztus 22-én.

Szalay Károly, 3-3 Mijanru Martin,
jegyző. bíró.

Zombor 1883. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Hirdetmény.

A zombori »Szepszka Csitaonica« (olvasókör) az ő tulajdonához tartozó, a főtéren, a város legdiszesebb s legélénkebb pontján fekvő házban, két tágas vendégteremből, két csinos lakszobából, konyhából, egy nő- és egy férfi cselédszobából álló földszinti helyiségeket **folyó 1883. évi november hó 1-től** számítandó három évi időtartamra vendéglőképen haszonbérbe adja. A bérlet tárgyahoz még egy tágas pince és padlás is tartozik.

Az olvasókör emeleti helyiségeiben kávé, sört és egyéb italt kiszolgáltatni kizárólag csak a vendéglősnek lesz joga.

A közelebbi írás- és szóbeli-feltételek az olvasókör választmányánál tekinthetők meg.

Az ajánlkozási határidő **f. évi október hó 25. napjáig** terjed.

Zomborban, 1883. évi augusztus hó 29-én.

Jerásovits János,
igazgató.

3-2

Hirdetmény.

Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a **Falcione Gyula** ösztöndíj alaphoz tartozó a zombori 137. számú telekjegyző-könyvben 12791/a. és 12816. hrszám alatt felvett, a nenaditsi pusztán fekvő 26 hold és 403 □ öl első osztályú szántóföld nyilvános árverés útján **f. évi szeptember hó 16-án reggeli 10 órakor** a „városháza kistermében“ eladatni fog, azon megjegyzéssel, hogy az egész vételár kellő biztosíték mellett 8% kamatozással a vevő kezeiben maradhat.

Árverezni szándékozók tartoznak a 6427 frtnyi kikiáltási árnak 10% bánatpénz fejében az árverés megkezdése előtt az árverező bizottság kezébe letenni

A feltételek a városi számvéviségnél a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Zombor 1883. augusztus 28-án.

3-2 **A tanács.**

Kender

HIRDETÉS.

Széchenyi József, törvényszéki elnök, sztapári úti szállásán 28000 kéve **első minőségű kinyútt kender eladó.** Venni szándékozók hozzá forduljanak. 3-3

Kender

Kiválóan jó ecetet

saját ecetgyárából, mely ezen néhány év alatt tarthatósága által, már ugyan fölötté nagy hirt szerzett s a t. c. gazdaszanyok részéről, **az ugorka és paprika bősavanyításra** igen sürűen használtatik; van szerencsém ugy a helybeli mint a vidéki n. é. közönségnek és a t. c. kereskedő uraknak, ugy **nagyban** mint **kicsinyben** is, ezen őszi évadra legszivesebben felajánlani.

6-1

Tisztelettel

Theodorovits Miklós G.

Az üzletem Zomborban, Gallé Emil ur háza sarkán, a gymnasiumnak átellenében van.